

Un jardí «molt gironí» a la plaça de la Constitució

Ara fa cinc anys que tres joves arquitectes van elaborar un projecte urbanístic per als terrenys que ocupaven encara, en part, una illa de cases habitades, els edificis de l'empresa FECSA i els de la fàbrica Grober, i per als que havien quedat lliures la dècada anterior en ser enderrocades unes altres dependències de la mateixa indústria, fundada el 1890 a Girona per l'italià Cristòfol Gròber.

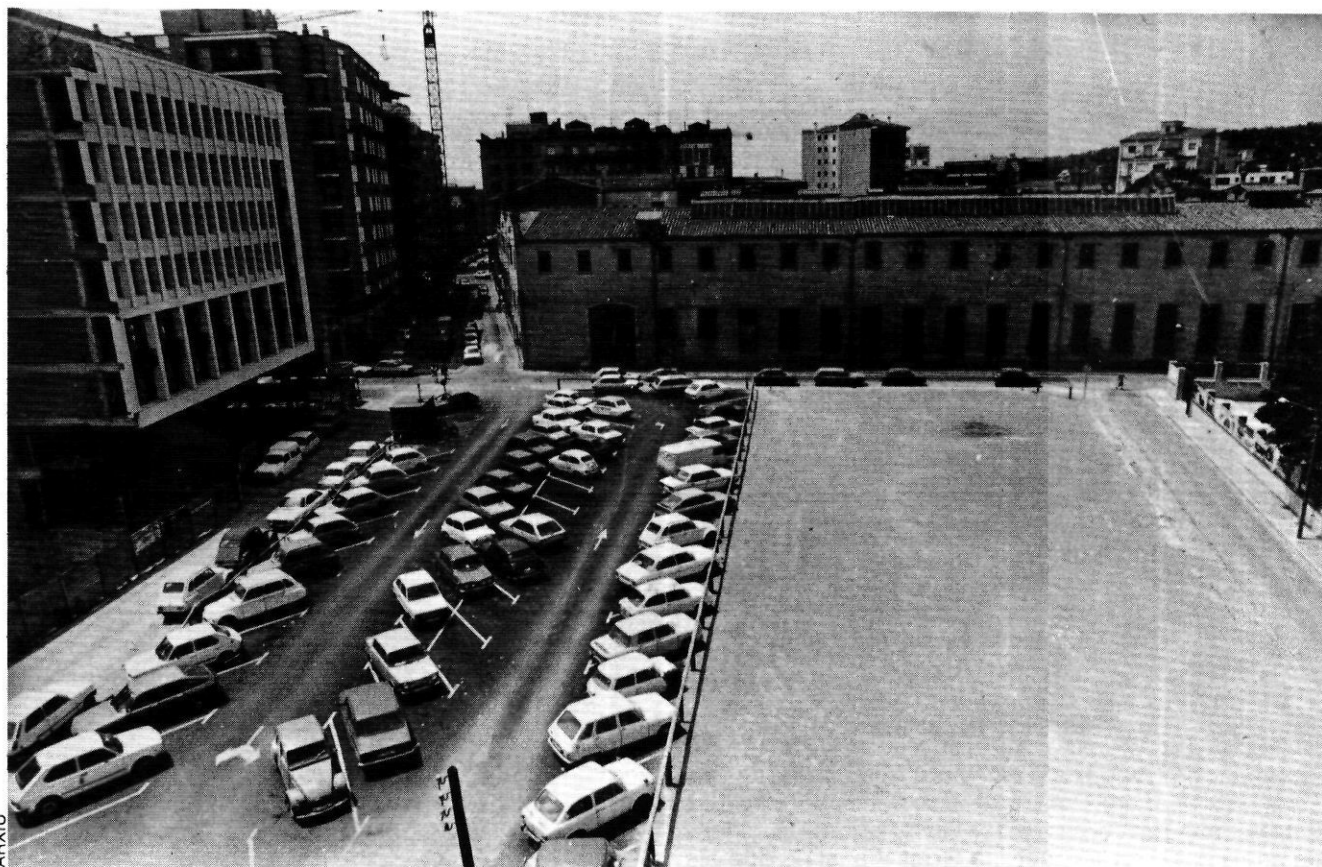
Ara ja no hi ha ni les últimes naus supervivents de la Gròber, ni les de la FECSA, que han estat demolides entre final del 1986 i el mes de gener del 1987. Només queda l'illa d'habitatges davant del Mercadal, que tot fa preveure que trigaran molts anys a ser enderrocats.

La fragilitat dels projectes

Cinc anys després, els arquitectes que van fer el projecte d'urbanització de la plaça batejada amb el nom "de la Constitució" són ja una mica menys joves. Aquell projecte amb el qual van guanyar el concurs convocat per l'Ajuntament ha de ser ara portat a la pràctica.

Un projecte urbanístic, des del moment que és aprovat fins que és executat, és la cosa més fràgil del món. Tan fràgil com un vaixell de paper enmig d'una tempesta. Sotmès a les pressions de tota mena d'interessos, va essent lentament modificat, retallat i adaptat.

Quan el projecte va ser aprovat, es creia que pas-

L'any 1984, amb la superfície ja arranjada provisionalment, però amb la FECSA i part de la Gròber encara en peu.

ARXIU

La futura plaça, l'any 1979, poc després de l'enderrocament de la fàbrica Gròber.

sarien molts anys abans no poguessin desaparèixer els últims edificis de la Gròber i els de la FECSA, i per això l'Ajuntament va encarregar als arquitectes que realitzessin els plànols detallats per a executar en primer lloc l'espai que ja era lliure. Ho van fer. S'hi preveia una plaça amb pocs arbres i uns esglaons amb l'escultura feta per Paco López de l'única nena nascuda a Girona el dia de la proclamació de la Constitució. S'afirmava categòricament que no hi aniria cap aparcament subterrani.

Botiguers i altres grups van obligar a reconsiderar aquesta categòrica afirmació. I es va decidir que hi hauria aparcament subterrani. Se n'ha fet la concessió a una empresa privada i les obres començaran un dia d'aquests.

Els plànols dels tres arquitectes van continuar, doncs, a l'armari. Quan l'aparcament sigui acabat, hauran de fer-los de nou, per adaptar-los a la nova realitat subterrània de la plaça.

Un jardí molt gironí

Els últims edificis de la Gròber i els de la FECSA han caigut més de pressa del que es pensava. Les eleccions s'acosten i ara tot són corredisses per a començar a remenar en els solars que ocuparen fins fa unes setmanes. Com que a sota no hi ha d'anar aparcament, pot començar-se l'arranjament del triangle entre el carrer Gròber i la Gran Via, si és que els botiguers no es desperten de cop reclamant que també s'hi reservi espai per a aparcaments.

CARLES MITJA

Un primer pla del curiós coronament de la façana de l'edifici de la cantonada del carrer d'Eiximenis amb la plaça de la Constitució, en la qual va néixer Juli Esteban, arquitecte autor del projecte de la nova plaça.

Juli Esteban, Joan Montero i Elies Torres, els arquitectes autors del projecte d'urbanització de la plaça de la Constitució, durant la visita que van fer-hi a final de gener passat.

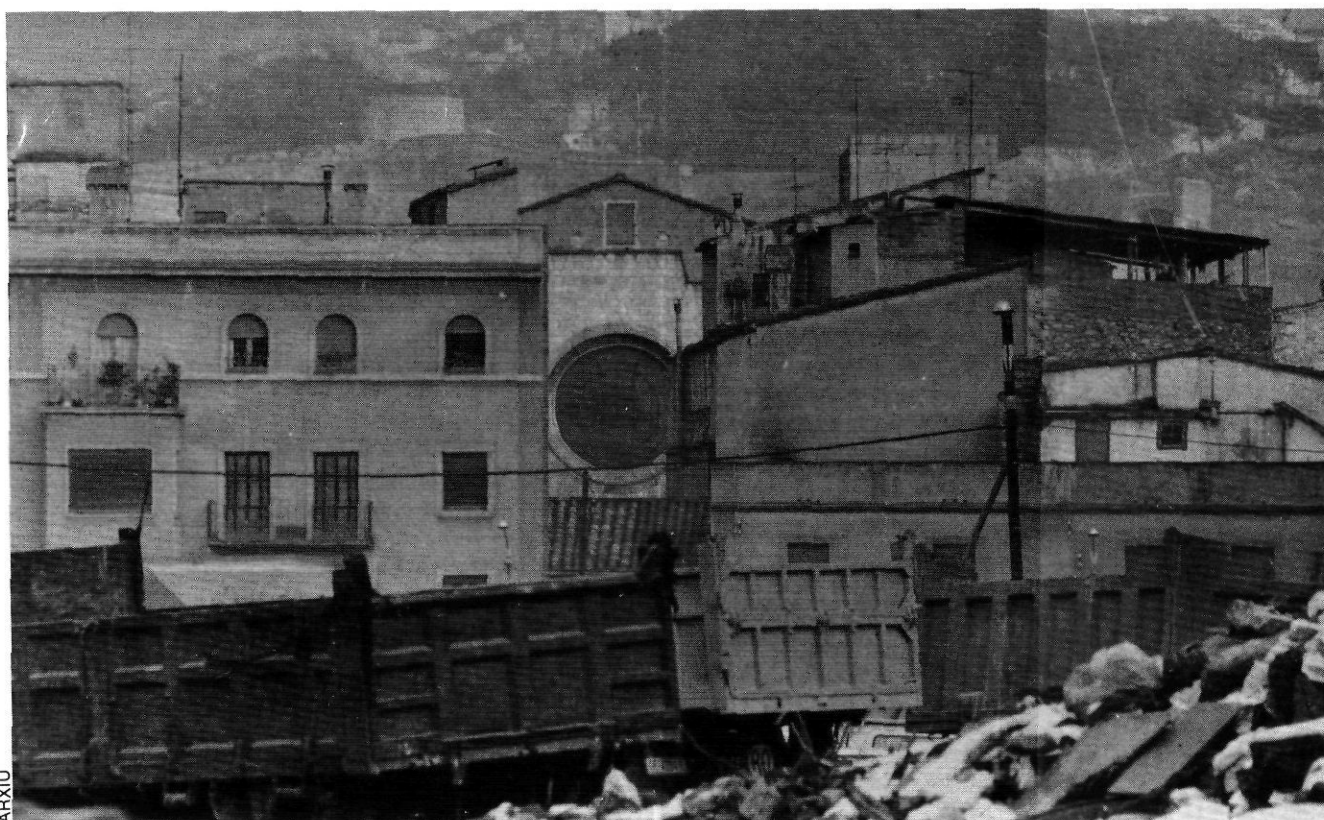
S'ha encarregat als tres arquitectes que facin els plànols detallats d'aquest tros. Ben de pressa. S'hi han posat i ja tenen algunes idees.

No sé pas si abans de juny ho tindrem enllestit — ens diu Elies Torres, un d'ells — *però segurament abans ja s'hi començarà a treballar en feines elementals d'infraestructura.*

Juli Esteban, un altre dels tres, va néixer a la casa de l'Ave Maria, que dona a la futura plaça. Té, doncs, un afecte especial per l'obra. *En aquest espai entre el Banc d'Espanya i el carrer Gròber hi farem un jardí molt gironí*, ens diu.

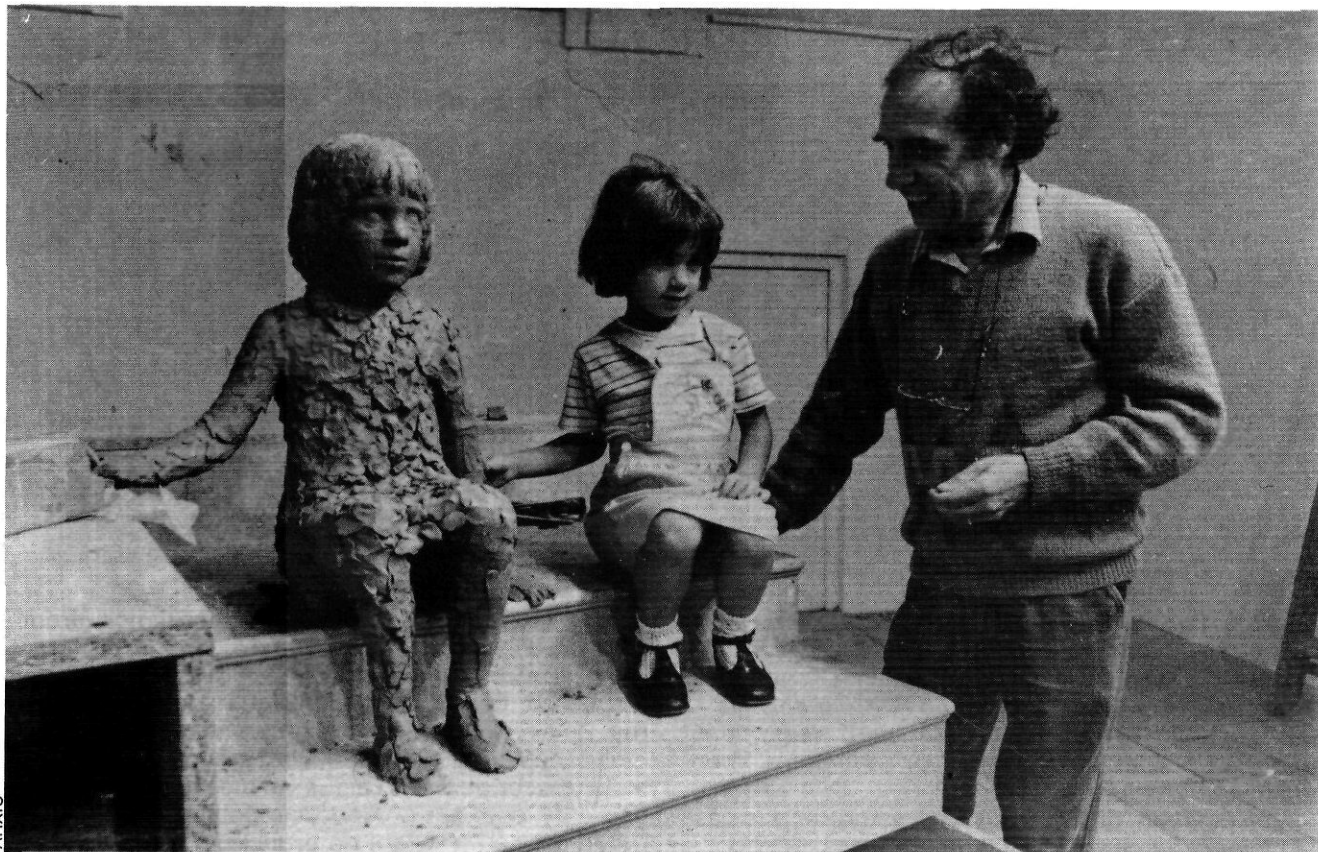
Per saber què vol dir això d'"un jardí molt gironí", haurem d'esperar. Joan Montero, l'últim del tercet, anuncia, això sí, que de tot allò tan repetit fins ara dels "reguerots per on circularà l'aigua a la vista", res de res. En els cinc anys passats, han anat reconsiderant moltes coses del projecte inicial i creuen que per obtenir la frescor de fulles i aigua val més aplicar fórmules diferents, com ara brolladors o petites cascades. Els reguerots són una font de brutícia.

Elies Torres és el més agosarat. Parla d'un bosquet de pollancre trasplantat, de closos a l'estil de la Devesa, de figures decoratives amb símbols ben giro-

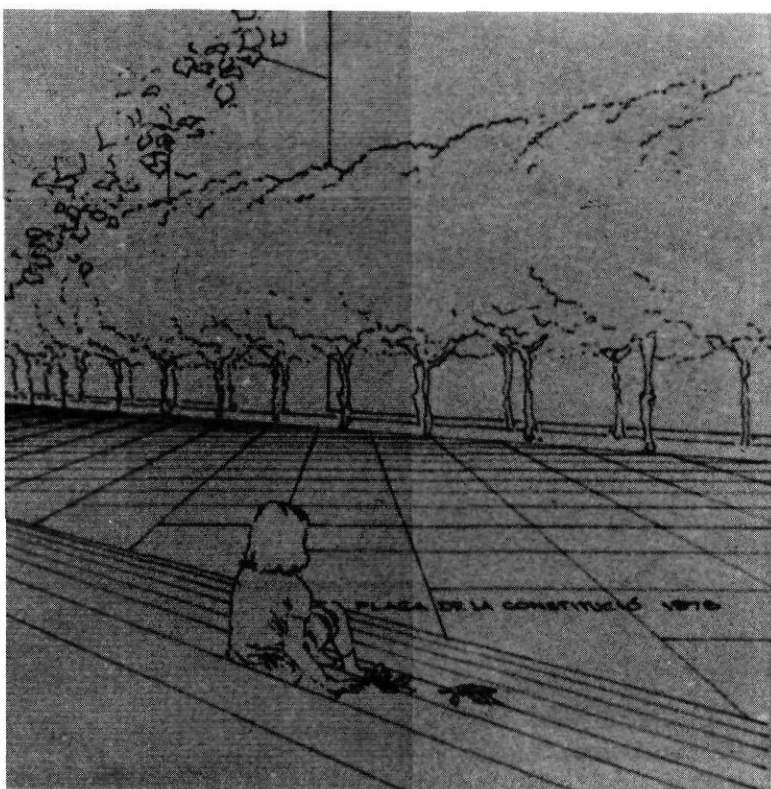

La inacabada façana de l'església del Mercadal ja s'entreveu des de la Gran Via. Els edificis que encara la tapen en part algun dia seran enderrocats.

ARXIU

L'escultor Paco Lòpez, amb la model i la seva obra. Fotografia presa l'estiu del 1984, quan l'escultor va venir a Girona; la nena Maria del Mar Cabeza Capellán, única nascuda a Girona el 6 de desembre del 1978, dia de la proclamació de la Constitució, tenia aleshores cinc anys.

Projecte de situació de l'escultura a la plaça.

nins, com les mosques i les carpes, de la seva oposició al fet que hi hagi gronxadors i tobogans. I fins i tot d'una idea ben pintoresca: demanar al Banc d'Espanya que subvencioni la realització de reproduccions de grans dimensions de monedes antigues, les quals serien encastades a terra, com si fossin rajols.

Mentre ens ho explica, enmig del fred negre de l'últim dia de gener, fem tota mena de bromes: n'hi haurà alguna d'en Franco, perquè els qui ho desitgin la puguin trepitjar a gust?, n'hi haurà d'en Felip V, perquè els independentistes puguin convocar-hi manifestacions?, aquesta idea d'omplir el terra de monedes, té relació amb la voluntat que sigui "un jardí ben gironí"? aconseguirà que la gent no n'hi digui la plaça de la Constitució, sinó la "plaça dels duros"?

La façana del Mercadal

Sigui com sigui, és d'hora per parlar-ne. En urbanisme, parlar del futur és una cosa molt arriscada. Poden passar tantes coses, encara! El que sembla segur és que la figura de plastilina que va fer en Paco Lòpez serà acabada ben aviat i fosa en metall, i que de moment es posarà en aquest jardí que és previst arranjat en primer lloc. Quan d'aquí a uns anys es realitzi la part central de la plaça, l'estàtua ja serà traslladada als esglaons que s'hi volen fer.

I de la plaça Josep Pla, què en podeu dir?, els preguntem. És cosa de l'empresa que acaba l'edifici Grò-

ber, ens responen. Però confien que serà possible establir una coordinació perquè els elements que s'hi utilitzin tinguin relació amb els de la futura plaça de la Constitució, de la qual és un apèndix.

I de la façana del Mercadal, què en sabeu? No res, ens contesten. I mig en broma, hi afegeixen: Confiem que no triguin gaire a constituir una junta d'obres que es plantegi seriosament un remodelatge de la façana, perquè ara com ara és impresentable, i quan la plaça sigui acabada això quedarà molt més en evidència.

Juli Esteban i Joan Montero, sense Elies Torres, treballen en dos altres projectes urbanístics fonamentals per al futur de la ciutat: el Parc Central i els terrenys de les casernes del carrer d'Emili Grahit. Ells dos ens dibuixen, doncs, la ciutat del futur. Però és molt probable que els seus dibuixos d'ara no s'assemblin gaire a la realitat quan d'aquí a uns anys aquests dos grans espais gironins siguin urbanitzats. Perquè l'arquitecte proposa i els polítics, que van canviant de tant en tant, són els qui disposen.

Avui Maria del Mar Cabeza Capellán ja té vuit anys plens de vitalitat i simpatia.

CARLES MITJÀ